

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.6.2014
COM(2014) 420 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Madalmaade 2014. aasta riikliku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta

{SWD(2014) 420 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Madalmaade 2014. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Madalmaade 2014. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,² eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitus³,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone⁴,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõu,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta; mõlemat dokumenti koos nimetatakse koonsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koonsuunisteid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.

³ COM(2014) 420 final.

⁴ P7_TA(2014)0128 ja P7_TA(2014)0129.

- (3) Riigipead ja valitsusjuhid võtsid 29. juunil 2012 vastu majanduskasvu ja töökohtade loomise kokkuleppe, millega nähakse ette sidus raamistik meetmete võtmiseks liikmesriikide, ELi ja euroala tasandil ning võimaldatakse kasutada kõiki võimalikke hoobasid, vahendeid ja poliitikaid. Nad tegid otsuse liikmesriikide tasandil võetavate meetmete kohta, rõhutades eelkõige kindlat kavatsust saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärgid ja rakendada riigipõhised soovitusel.
- (4) Nõukogu võttis 9. juulil 2013 vastu soovitusel Madalmaade 2013. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Madalmaade ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2012–2017) kohta. Kooskõlas määrusega (EL) nr 473/2013⁵ esitas komisjon 15. novembril 2013 arvamuse Madalmaade 2014. aasta eelarvekava kohta⁶.
- (5) Komisjon võttis 13. novembril 2013 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁷ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2014) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁸ milles nimetati Madalmaid liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (6) Euroopa Ülemkogu kiitis 20. detsembril 2013 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust jätkata diferentseeritud ja majanduskasvu soodustavat eelarve konsolideerimist, taastada tavapärasel majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegeleda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.
- (7) Komisjon avaldas 5. märtsil 2014 määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel Madalmaade suhtes läbi viidud põhjaliku analüüsi tulemused⁹. Komisjoni analüüsi põhjal võib järeldada, et Madalmaades esineb endiselt makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab järelevalvet ja poliitikameetmeid. Eelkõige vajavad tähelepanu erasektori võla ja finantsvõimenduse jätkuva vähendamise seotud makromajanduslikud suundumused, millele lisandub senine ebatõhusus eluasemeturul. Kuigi jooksevkonto suure ülejäägiga ei kaasne suure puudujäägiga võrreldavaid riske ja see on osaliselt seotud vajadusega vähendada finantsvõimendust, jälgib komisjon Euroopa poolaasta raames jätkuvalt ka jooksevkonto suundumusi Madalmaades.
- (8) Madalmaad esitasid 29. aprillil 2014 oma 2014. aasta riikliku reformikava ja 30. aprillil 2014 oma 2014. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (9) 2014. aasta stabiilsusprogrammis visandatud eelarvestrateegia eesmärk on tagada, et 2013. aasta ülemäärane eelarvepuudujäägi korrigeerimine on jätkusuutlik, ning saavutada 2015. aastaks keskpikale eesmärgile lähedane eelarvepositsioon. Keskpika perioodi eesmärk on saavutada struktuurne eelarvepuudujääk, mis ei ole suurem kui 0,5 % SKPst, mis kajastab ka stabiilsuse ja kasvu paketi nõudeid. Rakendati täiendavaid ulatuslikke eelarvemeetmeid, kuid 2014. aasta (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon on kavandatud jääma samale tasemele võrreldes 2013.

⁵ ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.

⁶ C(2013) 8008 (final)

⁷ COM(2013) 800 final.

⁸ COM(2013) 790 final.

⁹ SWD(2014) 87 final.

aastaga, mis osutab märkimisväärsele kõrvalekaldumisele nõutavast minimaalsest kohandamisest (0,5 % SKPst). 2015. aastal peaks (ümberarvutatud) struktuurne eelarvepositsioon paranema 0,3 protsendipunkti võrra SKPst. Kulutused kasvavad nii 2014. aastal kui ka 2015. aastal kulueesmärgile vastavas tempos. Pärast Madalmaade eelarvestrateegia üldist hindamist leiti, et keskpika perioodi eesmärgi saavutamise kohandamiskava vastab osaliselt stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetele. Stabiilsusprogrammi kohaselt valitsemissektori koguvõlg stabiliseerub 2015. aastal ja hakkab seejärel vähenema. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik ning selle koostas Madalmaade majanduspoliitika uuringute büroo. Eelarve-eesmärkidega seotud riskid on märkimisväärsed, kuid üldiselt tasakaalustatud. Komisjoni 2014. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks struktuurne eelarvepositsioon 2014. aastal stabiliseeruma ja 2015. aastal paranema 0,5 % võrra SKPst. Komisjoni prognoosi kohaselt suudavad Madalmaad kulueesmärgi täita 2014. aastal, kuid mitte 2015. aastal. Madalmaade majanduskasvu potentsiaali suurendamiseks on väga oluline, et nõutava konsolideerimise käigus säiliksid majanduskasvu soodustavad kulutused, näiteks innovatsiooni ja teadusuuringute, sh alusuuringute ning hariduse ja koolituse valdkonnas. Nõukogu on programmi hindamise ja komisjoni prognoosi alusel jõudnud kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 1466/97 arvamusele, et Madalmaad on 2013. aastal suutnud viia valitsemissektori eelarve puudujäägi allapoole 3 % SKPst, kuid on siiski tõsine oht, et ennetusliku osa nõuded jäävad 2014. aastal täitmata.

- (10) Oluline probleem peitub eluasemeturul, kus viimastel aastakümnetel on suurenenud jäikus ja turgu moonutavad stiimulid, mis on mõjutanud rahastamist ja sektoripõhist säästmist. Kodumajapidamised kalduvad kinnisvara väärtusele tuginedes hüpoteeklaene suurendama, mis suures osas peegeldab pikaajalisi maksusoodustusi, eelkõige võimalust hüpoteeklaenude intressid maksustatavast tulust täielikult maha arvata. 2012. aasta aprillist alates on rakendatud mitmeid meetmeid, mis osaliselt neid soodustusi käsitlevad. Mõned neist hõlmavad eluasemelaenude maksustamiskorra kohandamist. Järkjärguline liikumine hüpoteeklaenude intresside maksustatavast tulust mahaarvamise piiramise ning amortiseerimise stiimuli suurendamise suunas on põhjendatud, kuid selle meetme järkjärguline kasutuselevõtt toimub liiga aeglaselt, et amortiseerimistegevusele märkimisväärset mõju avaldada. Laenusumma ja kinnisvara väärtuse 100 % suhe, milleni tuleb jõuda 2018. aastaks, on siiski kõrge. Üuriturgu piiravad reguleerimine ning väga suur sotsiaalelamusektor, mis peab toime tulema pikkade ootejärjekordadega. Hiljutine sissetulekust sõltuv üüri diferentseerimine sotsiaalelamusektoris on samm õiges suunas, kuid selle mõju on vähene. Sotsiaaleluasemeid haldavatel ettevõtetel on endiselt lubatud rajada eluasemeid, mille kuuüür ületab sotsiaaleluaseme üüri piirmäära. Kuigi 2013. aasta soovitusel kutsuti üles keskenduma enim abi vajavate kodumajapidamiste toetamisele, ei ole sellist suunamuutust toimunud. Seega, ehkki väljapakutud meetmed on samm õiges suunas, on reformide üldine kulg põhiprobleemide lahendamisel aeglane ning seda tuleks kiirendada, tagades samal ajal sotsiaalkorterite kättesaadavuse (sealhulgas suure nõudlusega asukohtades) ebasoodsas olukorras olevatele isikutele, kes ei ole võimelised turutingimustel eluaset soetama. 2013. aasta soovitusel eeldati, et eluasemeturu meetmete kiirendamine peaks sõltuma majanduse üldisest arengust. Kuna nii majanduses kui ka eluasemeturul on oodata taastumise jätkumist, tuleks tähelepanu pöörata reformide tempo kiirendamisele.
- (11) Pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust on tugevdanud seadusjärgse pensioniea järkjärguline tõstmine 65 eluaastalt 2012. aastal 67 eluaastale 2023. aastal. Madalmaad on algatanud ulatuslikud reformid avaliku ja erasektori rahastusega

pensionisammaste ning pikaajalise hoolduse valdkonnas. Seda täiendavad reformid, millega julgustatakse vanemaealisi töötajaid töötamist jätkama ning suurendatakse tööturu liikuvust. Pikaajalise hoolduse reformidega anti vastutus üle kohalikele omavalitsustele, vähendati kogukulusid ja keskenduti tõhususe suurendamisele. Osa neist olulistest reformidest ootavad veel vastuvõtmist. Lahendamist vajavate probleemide hulka kuulub kulude ja riskide asjakohane jaotamine põlvkonnasiseselt ja põlvkondade vahel ning jälgida tuleb ka pikaajalise hoolduse kvaliteeti ja kättesaadavust. Pikaajalise hoolduse reformikavade rakendamine aitaks piirata vananemisega seotud kulude kiiret kasvu ning toetaks seega riigi rahanduse jätkusuutlikkust. Sellega seoses tuleks pikaajalise hoolduse kvaliteet ja kättesaadavus hoida asjakohasel tasemel.

- (12) Valitsuse kavandatud tööturureformidega püütakse suurendada tööjõus osalemise määra ja liikuvust tööturul. Osalemisakti eesmärk on suurendada tööjõus osalemise määra. Siiski ei ole reformid veel seaduses sätestatud. Tarvis on täiendavaid meetmeid, et vähendada fiskaalseid tegureid, mis motiveerivad mitte töötama, parandada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste, sealhulgas naiste, sisserändaja taustaga inimeste, puudega inimeste ja eakate tööalast konkurentsivõimet. Madalmaad on teatanud kavatsusest reformida töötushüvitiste süsteemi ja oma suhteliselt rangeid töökaitsealaseid õigusakte, sh maksusoodustusi tööjõus osalemise määra suurendamiseks. Kuid ehkki need meetmed on positiivsed, saab neid täielikult hinnata alles rakendamise järel. Tulevikus võiks aidata tööjõupuudust leevendada see, kui kõrvaldada kiiremini takistused, mis ei motiveeri pere teist palgasaajat oma tööaega suurendama. Peale selle võiks institutsioonilise raamistiku paindlikkuse parem ärakasutamine palgatõusu diferentseerimiseks suurendada kodumajapidamiste kogusissetulekuid ja seega sisenõudlust, mõjutamata seejuures negatiivselt konkurentsivõimet.
- (13) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Madalmaade majanduspoliitikat. Ta on hinnanud stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Madalmaade eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada Euroopa Liidu üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad soovitustes 1–4.
- (14) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Madalmaade stabiilsusprogrammiga tutvunud ja tema arvamus¹⁰ selle kohta kajastub eelkõige soovituses 1.
- (15) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 2 ja 4.
- (16) Komisjon on Euroopa poolaasta raames hinnanud ka kogu euroala majanduspoliitikat. Sellele analüüsile tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle vääringuks on euro. Madalmaad peaksid tagama ka nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

---

¹⁰ Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Madalmaadel võtta ajavahemikus 2014–2015 järgmisi meetmeid:

1. Tugevdada ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise järgselt 2014. aasta eelarvemeetmeid, võttes arvesse tekkivat lõhet 0,5 % SKPst. Sellekohane arvutus põhineb komisjoni 2014. aasta kevadprognoosil ja osutab märkimisväärse kõrvalekalde ohule võrreldes stabiilsuse ja kasvu pakti nõuetega. Tugevdada 2015. aastal oluliselt eelarvestrateegiat, et tagada keskpika perioodi eesmärgi saavutamine ja hilisem säilitamine, ning tagada ka võlareegli täitmine, et hoida valitsemissektori võlasuhe püsivas langustendentsis. Kaitsta kulutusi valdkondades, mis on majanduskasvu jaoks otseselt olulised, näiteks haridus, innovatsioon ja teadusuuringud.
2. Suurendada jõupingutusi eluasemeturu reformimiseks, kiirendades hüpoteeklaenu intresside maksustatavast tulust mahaarvamise vähendamist, nähes üüriturul ette turupõhisema hinnakujundamise mehhanismi ning sidudes sotsiaalelamusektoris üürihinna senisest enam kodumajapidamise sissetulekuga. Jälgida, kuidas sotsiaalelamusektori reformid mõjutavad sotsiaaleluasemete ligipääsetavust ja taskukohasust madala sissetulekuga leibkondade jaoks. Jätkata jõupingutusi sotsiaaleluasemepoliitika muutmiseks, et toetada enim abi vajavaid leibkondi.
3. Rakendada pensionisüsteemi teise samba reforme, et tagada kulude ja riskide asjakohane jaotamine põlvkonna sees ja põlvkondade vahel. Toetada seadusjärgse pensioniea järkjärgulist tõstmist meetmetega, mille eesmärk on parandada vanemaealiste töötajate tööalast konkurentsivõimet. Rakendada kavandatud reform pikaajalise hoolduse valdkonnas, et kindlustada jätkusuutlikkus, tagades samal ajal õiglase juurdepääsu ja teenuste kvaliteedi, ning ühtlasi jälgida selle reformi mõju.
4. Võtta täiendavaid meetmeid, et suurendada tööturul kõige ebasoodsamas olukorras olevate inimeste tööjõus osalemist ja vähendada fiskaalseid tegureid, mis motiveerivad mitte töötama. Reformida töökaitsealaseid õigusakte ja töötushüvitiste süsteemi ning tegeleda täiendavalt tööturu jäikuse probleemiga. Võimaldada koostöös sotsiaalpartneritega ning kooskõlas riigi tavadega palgatõusu suuremat diferentseerimist, kasutades selleks paremini ära olemasoleva institutsioonilise raamistiku paindlikkust.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*